

mod dem, der anses for økonomisk stærke, nemlig Sælgerne, der handle med Varer paa Afdrag. Der er dog en Gjendommelighed, jeg straks vil fremhæve, ikke fordi jeg vil tillægge den nogen videre Betydning, men det maa dog sikkert have i Grindring, nemlig at det, saa vidt mig bekendt i alt Fald, ikke er de svage, der have ønsket denne Lov, det er ikke dem, man vil beskytte ved Loven, som have bedt om den, eller hvis Klager, man kan sige have givet Anledning til Lovens Fremkomst, men det er Sælgerne, eller, som man maaste snarere bør sige, deres Konkurrenter, der have givet Anledning til, at denne Lov er kommen frem; i alt Fald fremhæves der i Motiverne til Lovforslaget ikke andet som Anledning til denne Lov af Røster fra Publikum end et Andragende, der skal være fremkommen fra Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk, der vel nærmest maa siges at staa paa de stærkeres Side i dette Forhold. Det er jo imidlertid ikke Hensigten med Lovforslaget i og for sig, det kommer an paa, men derimod hvilken Virkning det vil have, hvis det bliver til Lov. Er den daarlige og uheldige, saa kan det ikke hjælpe, at Hensigten er god.

Hvad er nu da Lovforslagets Hensigt? Ja, det er jo ingenlunde den at forbyde Afdragshandler. Jeg tør sige, at det er end ikke Hensigten at begrænse denne Form for Retshandlers Afslutning, det vil vist den højtærede Minister give mig Ret i. Det erkendes til fulde, det gør jeg i alt Fald, og det gør sikkert alle, at Afdragshandler have faaet et Omfang, en Udstrækning her i Landet, som gør, at man paa ingen Maade tør afstære den eller endog blot lægge saadanne Vaand paa den, saa den maatte i en væsentlig Grad indskrænktes. Vi kunne naturligvis godt være enige om, at det var det heldigste, om alle kunde købe pr. kontant, altsaa undgaa Afdragshandler. Det er det Formaal, som Brugsforeningerne gennem alle de Aar, de have virket, have tilstræbt og ikke opgivet Haabet om at nærme sig mere og mere, men det kan jo ikke nægtes, at de Varer, Brugsforeningerne handle med, i Reglen da ere af en langt mere overkommelig Art, ere billigere, og derfor bedre kunne købes pr. kontant af dem, der skulle bruge dem, end de Varer, jeg særlig har for Øje her, hvor jeg taler om den Slags Afdragshandler, der bør beskyttes. Derved tænker jeg nemlig særlig paa Handel med saadanne Ting som Symaskiner dels til Sjerker, dels til Skræbdervende, Møbler til Fattigfolk, der skulle sætte Bo, og til dels ogsaa Klæder. Ja jeg ved jo, at der er mange andre Ting, der sælges paa Afbetaling, der er jo først

og fremmest Cykler, og jeg, som selv er Cyklist, vil ingenlunde nedsette den Vare i det almindelige Omdømme, det er ikke blot Lüksus, det er ikke en Gang blot et Middel til Vedervægelse, Forfriskning, men det er for mange lige frem bleven en Del af deres Driftsmateriel. Men det er alligevel ikke særlig dem, jeg tænker paa, thi Cykler spille dog ikke den Rolle i Erhvervslivet eller som Nødvendighedsartikel i Privatlivet som det, jeg nævnte før, Symaskiner og Møbler. Naa, det er ikke blot vel Cykler, der sælges paa Afbetaling, men det er mig sagt af en Forretningsmand her i Byen, at ogsaa Landbrugsmaskiner sælges paa Afbetaling, ja endogsaa Damptærskværker til meget store Folk, og det maa jo ogsaa siges at være Nødvendighedsartikler, i alt Fald er disse Landbrugsmaskiner noget, man bør fremme Erhvervelsen af, og Anstafelsesprisen kan naturligvis ogsaa stille sig saa høj for den, der skal bruge dem, at der kan være al Anledning for Lovgivningsmagten til ikke at hindre dem i Afdgangen til at faa en saadan Maskine paa Afbetaling. Naturligvis, man kan sige til en saadan Mand: Ja, sæt Pengene i Sparekassen saa længe, indtil du kan købe den Ting kontant, saa er du fri for alle de Ulemper, der følge med Afdragshandler! Men jeg vil i alt Fald ikke kunne berolige mig ved den Anvisning. Hvor rigtig jeg end finder den i mange Forhold, og hvor fornuftig jeg end mener, at det f. Eks. i mangfoldige Tilfælde vilde være, om Folk lode være at gifte sig og sætte Bo, før de have Naad til at købe de Møbler, som ere nødvendige dertil, pr. kontant, saa tør jeg dog ikke være med til at fordømme alle dem, som ikke gøre det, eller at sige til alle dem, jeg nu har nævnt, der staa over for Anstafelsen af saadanne Ting: Vent, til I have sparet Pengene sammen og kunne betale dem kontant! Det er maaste en Formaningstale, man kan holde til dem, man kan søge at opdrage Befolkningen dertil, men det er ikke kommet saa vidt endnu, at man kan lovgive med det som Regel for Øje. Man maa altsaa tage Hensyn til, at der er saa megen Trang til at købe paa Afbetaling, at denne Erhvervsmaade gør megen Nytte. Der er navnlig ogsaa den store Forskel mellem den Mand, der sparer Penge sammen og køber pr. kontant, og den, der køber paa Afbetaling, at den, der køber paa Afbetaling, faar Tingen straks og kan bruge den og derigennem maaste tjene de Penge, han skal betale med. Sympigen, Skræbderjvenden kunne maaste fun ad den Vej spare Pengene sammen til denne Nødvendigheds-genstand, Symaskinen. Det er altsaa